

מליח כרותח - בליעה בצונן (א) חולין (ריש קיא:)

ובהמשך הגמרא שם דנו בפרטי אותו הדין.
והילך א' מן הפרטים המעניינים³:

גמרא שם (קיג.), "אמר שמואל אין מניחין
... מנוקב" [3 שורות]

• והשתא מאי קשיא לך על שמעתין
(קיא:), מכח מה שלמדנו להלן (קיג.)?

רא"ש הכא (פרק ח' באמצע סי' כ"ח),
"ואמר רב ... תבריה"

- מהי קושיית הרא"ש?
- מה נתחדש לו להלכה עפ"י זה?
- האם יש קושי בדבריו? תתבוננו בזה!
- האם ניתן ליישב את קושייתו בדרך
אחרת? תתבוננו גם בזה!

כדי למצוא תירוץ אחר, עי' -

[**תוס'** (קיג. בד"ה טהור), "ויש ללמוד ..."]

רמב"ן הכא (קיא: ריש ד"ה קערה)

וע"ע -

[**רשב"א** (קיא: ריש ד"ה קערה), לפחות עד .."
לשניהם מלוחין"]

[ר"ן הכא (מ: בדפי הרי"ף, בד"ה קערה)]

- מה עולה לך מכאן ביישוב קושיית
הרא"ש?

נתחיל בג' מילי מהתנאים -

משנה חולין (צו:)

משנה חולין (קח.)

תוספתא תרומות (פרק ט' הל' ב'), לפחות
עד "... תפל מותר"

- והובאה ג"כ בגמ' לקמן (ריש קיג.)

- בכל א' מאלו, תגדיר לעצמך: מה הם
המושגים¹ והדינים המיוחדים
במשנה/בברייתא הזו?

והשתא נבוא לגמרא דידן -

גמרא הכא (ריש קיא:), "א"ר יהודה ... הרי
הוא כרותח" [11 שורות]

- מה ניתוסף לך בגמ'?
- במה נחלקו האמוראים?

[**תוס'** (ד"ה מליח) - ותירוצם הוא עפ"י גמ' להלן (קיא:)]

הנה הכא "מליחה" היא דבר האוסר. אבל
מצינו אותה בהקשר אחר², ושם הוא
בדרך-כלל דבר המתיר:

גמרא להלן (קיג.), "אמר שמואל אין
הבשר ... ומדיחו יפה יפה" [3 שורות]

¹ concepts

² in another context

³ the intriguing details

תוספתא מסכת תרומות פרק ט הלכה ב

דג טמא שכבשו עם דג טהור מדיחו ומותר דג טמא מליח ודג טהור תפל אסור
דג טהור מליח ודג טמא תפל מותר דג טמא שבשלו עם דג טהור רואין אותו
כאילו קפלוט כאילו הוא בצל אם יש בו נותן טעם אסור ואם לאו מותר

חידושי הרמב"ן מסכת חולין דף קיא עמוד ב

קערה שמלח בה בשר. פי' אפי' מנוקבת, דשמלח בה בשר כהלכתו משמע, כך
פי' הראב"ד ז"ל, ואינו מחוור שאם כן אסור למלוח שני פעמים בכלי אחד,
אלא דמא משרג שריג אבל בשאינה מנוקבת עסקינן שמתוך שהדם משתהא
שם היא בולעת, ולי נראה כדברי הרב ז"ל, משום דלא עדיפא קערה מחתיכת
נבלה ואמרינן לקמן (קי"ג א') דטהור מליח וטמא טפל מותר וכדבעינן לפרושי
קמן.

חידושי הרשב"א מסכת חולין דף קיא עמוד ב

קערה שמלח בה בשר אסור לאכול בה רותח, כתב הראב"ד ז"ל דבין במנוקבת בין שאינה
מנוקבת קאמר שאסור לאכול בה רותח, ואיכא מאן דאמר דדוקא בשאינה מנוקבת שהדם
משתהא שם ומתוך כך נבלע בקערה, אבל במנוקבת לא דדם משרק שריק שאם אין אתה אומר
כן נמצאת אומר שאסור למלוח שני פעמים בכלי אחד, והרמב"ן ז"ל כתב ולי נראה כדברי
הראב"ד ז"ל משום דלא עדיפא קערה מחתיכת נבלה דאמרינן לקמן (קי"ג א') דטהור מליח וטמא
תפל מותר ע"כ, וזה ההכרע שלא כדברי הראב"ד ז"ל שהוא ז"ל סובר דקערה שמלח בה בשר
כרותח היא לעולם כמו שכתבנו, ולא דמי לטהור מליח וטמא טפל אלא לשניהם מלוחין עד
שכתב הרב ז"ל שאם נתן בה רותח שצריך ליטול את מקומו כעין חם לתוך חם כמו שאנו עתידין
לכתוב משמו בע"ה, ונ"ל דכי מולחין שני פעמים בכלי אחד היינו משום דהו"ל כמולח שתי
חתיכות דכל אימת דפולטות אין בולעות זו מזו וכלי לא עדיף מחתיכה הפולטת דם שאינה
אוסרת את חברתה או מחתיכה אחת שאין פליטת צד זה חוזרת בצד האחר כדאיתא לקמן,
ואע"ג דדם משרק שריק אפי' קערה מנוקבת נאסרת ואוסרת משום דהו"ל כטמא מליח וטהור
תפל דאסור דכיון דלא טריד למפלט בלע לכו"ע כדאיתא לקמן, וה"נ אמרי' לענין דם, וכענין
דגים ועופות שמלחן זה עם זה דאסרי' להו משום דדגים רפו קרמייהו ופלטי מקמי עופות והדר
בלעי מעופות דפלטי עדיין וכ"ש בבשר מליח דפליט האי ובלע האי, כנ"ל.